



AVIZ
**referitor la propunerea legislativă pentru completarea
unor dispoziții din Codul penal**

Analizând propunerea legislativă pentru completarea unor dispoziții din Codul penal, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B63 din 21.02.2008,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare completarea Codului penal cu un nou articol, art.198¹, prin care se incriminează actul sexual între minorii care nu au împlinit vârsta de 18 ani, precum și fapta părintelui, tutorelui sau curatorului care, prin promisiunea de căsătorie, a determinat actul sexual între minori.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, ca și legea supusă intervenției legislative, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Soluția legislativă cuprinsă în **alin.(1) al art.198¹**, propus a fi introdus, privind incriminarea actului sexual între minorii care nu au împlinit vârsta de 18 ani nu este corelată cu dispozițiile legale existente în materie.

În acest sens, precizăm că, potrivit prevederilor art.99 alin.(1) din Codul penal, minorul care nu a împlinit vârsta de 14 ani nu răspunde penal, acești minori fiind excluși de la calificarea drept subiecți activi ai infracțiunii propuse prin proiect.

Referitor la minorii care au vârsta între 14 și 16 ani, potrivit art.99 alin.(2) din Codul penal, aceștia răspund penal numai dacă se dovedește că au săvârșit fapta cu discernământ.

Calificarea drept infracțiune a faptei de a săvârși acte sexuale între minorii între 14 și 16 ani care răspund penal nu poate fi însă nici ea acceptată.

Astfel, în ceea ce privește minorul între 14 și 15 ani, actul sexual de orice natură cu acesta constituie infracțiune, potrivit dispozițiilor art.198 alin.(1) din Codul penal.

Prin urmare, legiuitorul penal ocrotește în mod absolut minorul care nu a împlinit vârsta de 15 ani, în toate situațiile acesta fiind calificat drept **subiect pasiv** al infracțiunii de act sexual cu un minor, neputând fi, în același timp, și **subiect activ** al infracțiunii de act sexual între minori, propusă prin proiect.

Mai mult, în doctrină s-a subliniat că doi minori care răspund penal, având între 14 și 15 ani, care au împreună un act sexual, sunt, în același timp, fiecare, subiect activ și subiect pasiv al infracțiunii de act sexual cu un minor, și, teoretic, ar putea fi ambii trași la răspundere penală pentru comiterea acestei infracțiuni, neputând răspunde, în același timp, și pentru infracțiunea prevăzută în proiect.

În ceea ce privește minorul între 15 și 16 ani, potrivit art.198 alin.(2) din Codul penal, actul sexual cu acesta este pedepsit **numai** în cazul în care preexistă anumite relații speciale între făptuitor și minor, respectiv dacă făptuitorul este tutorele, curatorul, supraveghetorul, îngrijitorul, medicul curant, profesorul sau educatorul minorului și s-a folosit de calitatea sa, ori dacă făptuitorul a abuzat de încrederea victimei sau de autoritatea ori de influența sa asupra acesteia. Fără preexistența acestei situații premisă, actul sexual cu un minor mai mare de 15 ani nu constituie infracțiune, legea penală recunoscând astfel capacitatea minorului mai mare de 15 ani de a exprima un consimțământ valabil la actul sexual.

În ceea ce privește minorii care au împlinit vârsta de 16 ani, potrivit dispozițiilor art.99 alin.(3) din Codul penal, aceștia răspund penal, însă nu s-ar putea accepta prevederea drept infracțiune a săvârșirii de acte sexuale între ei, întrucât aceștia, în anumite condiții, se pot căsători.

Precizăm că art.4 alin.(2) din Codul familiei, astfel cum a fost modificat prin Legea nr.288/2007, prevede că, pentru motive temeinice, **minorul care a împlinit vârsta de 16 ani se poate căsători** în temeiul unui aviz medical, cu încuviințarea părinților săi, ori, după caz, a tutorelui și cu autorizarea direcției generale de asistență socială și protecția copilului în a cărei rază teritorială își are domiciliul.

3. În ceea ce privește pedeapsa prevăzută la **alin.(1)**, menționăm că, potrivit dispozițiilor art.53 din Codul penal, **pedepsele** principale aplicabile persoanei fizice sunt detențiunea pe viață, închisoarea de la 15 zile la 30 de ani și amenda de la 100 lei la 50.000 lei, și nu „internarea într-un centru de reeducare”, astfel cum se prevede în textul propus, aceasta reprezentând o **măsură educativă, nu o pedeapsă**.

Având în vedere că, potrivit prevederilor art.100 alin.(1) din Codul penal, față de minorul care răspunde penal se poate lua o **măsură educativă ori i se poate aplica o pedeapsă**, alegerea fiind, în toate cazurile lăsată la **aprecierea instanței**, prevederea în textul propus pentru art.198¹ alin.(1) a **pedepsei** constând în internarea într-un centru de reeducare este greșită.

4. La **art.198¹ alin.(2)**, semnalăm că prin norma propusă nu se realizează scopul reglementării, așa cum este precizat în Expunerea de motive. Astfel, din redactarea textului nu rezultă că se are în vedere „incriminarea promisiunii de căsătorie făcută între părinți pentru copii lor minori”, întrucât norma se referă, în mod generic, la „promisiunea de căsătorie”.

Pe de altă parte, trebuie avut în vedere că săvârșirea unei astfel de fapte poate fi calificată, după caz, fie drept infracțiunea de rele tratamente aplicate minorului, fie ca instigare la infracțiunea de act sexual cu un minor sau la infracțiunea de viol.

5. La **art.198¹ alin.(3)**, semnalăm că nici soluția privind punerea în mișcare a acțiunii penale la plângerea prealabilă a persoanei vătămate nu poate fi reținută, întrucât, în cazul menținerii incriminării propuse la alin.(1), nu există o persoană vătămată care să poată face plângerea prealabilă, pentru că ambii minori ar fi subiecți activi ai infracțiunii, lipsa persoanei vătămate fiind caracteristică și pentru incriminarea propusă la alin.(2).

În aceste condiții, nu ar fi necesară nici norma din cuprinsul alin.(3) al art.198¹, întrucât punerea în mișcare din oficiu a acțiunii penale reprezintă regula în acest domeniu, nefiind necesară prevederea ei expresă.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU


București
Nr. *284/10.03.2008*